

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

1 Ej känslig

Mottagare
Mark- och miljödomstolen vid Växjö
Tingsrätt, mmd.vaxjo@dom.se

Komplettering av Trafikverkets ansökan om tillstånd till vattenverksamhet i samband med anläggandet av järnväg inom projekt Ostlänken, delområde Stavsjö-Böksjö

Trafikverket har förelagts att komplettera sin ansökan i mål M 2701-23 och inkommer här med följande komplettering i enlighet med aktbilaga 30.

- Trafikverket ska, när så skett, komplettera ansökan med fastställd järnvägsplan. I det fall planen överklagas ska vidare Trafikverket upplysa domstolen när planen slutligt avgjorts och utfallet av den prövningen.*

Trafikverkets komplettering:

Trafikverket kommer komplettera ansökan med fastställd järnvägsplan när beslut fattats. För det fall planen överklagas kommer Trafikverket informera mark- och miljödomstolen om detta, och senare utfallet av prövningen.

- Trafikverket ska förtydliga vilka fastigheter som de anläggningar (vattenverksamheter) som omfattas av Trafikverkets yrkande under punkten 1 i ansökan är lokaliserade på. Dvs. verksamhet med ID G103-001 är belägen på fastigheten YY i Norrköpings kommun osv för alla ID nr som omfattas av ansökan på den aktuella delsträckan.*

Trafikverkets komplettering:

Nedan följer en översikt över de fastigheter där vattenverksamheterna genomförs. De verksamheter som ligger inom järnvägsområdet kommer emellertid, när de vidtas, att ligga inom den blivande järnvägsfastigheten. Översikten nedan utgår från den nu aktuella fastighetsindelningen.

Trafikverket uppfattar att domstolen efterfrågar en specificering av var den faktiska vattenverksamheten kommer att bedrivas. Trafikverkets svar utgår därför från följande utgångspunkter:

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

För vattenverksamheter i form av passiv grundvattenbortledning i skärningar och bankdiken förutsätts vattenverksamheten ske i hela anläggningen, varför verksamhetens lokalisering sammanfaller med anläggningens.

Om grundvatten bortleds genom pumpning eller infiltreras är det pumpanläggningens/infiltrationsbrunnens lokalisering som avgör var verksamheten bedrivs.

För arbeten i ytvatten anses vattenverksamheten belägen på den fastighet på vilken arbeten i vattenområde utförs.

- Verksamhet med ID G092-001 är belägen på fastigheterna Stavsjö 2:1 och Lösings Häradsallmänning S:1 i Nyköpings kommun
- Verksamhet med ID Y091-001 är belägen på fastigheten Stavsjö 2:1 i Nyköpings kommun
- Verksamhet med ID Y091-002 är belägen på fastigheten Stavsjö 2:1 i Nyköpings kommun
- Verksamhet med ID Y091-003 är belägen på fastigheterna Stavsjö 2:1 och Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
- Verksamhet med ID Y092-001 är belägen på fastigheten Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
- Verksamhet med ID Y092-002 är belägen på fastigheten Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
- Verksamhet med ID Y092-003 är belägen på fastigheten Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
- Verksamhet med ID G093-001 är belägen på fastigheterna Strålsund 1:1, Strålsund 2:1, Lösings Häradsallmänning S:1, Böksjö 1:2 och Böksjö 1:20 i Norrköpings kommun
- Verksamhet med ID Y093-001A är belägen på fastigheterna Strålsund 1:1, Strålsund 2:1 och Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
- Verksamhet med ID Y093-001B är belägen på fastigheterna Strålsund 1:1 och Strålsund 2:1 i Norrköpings kommun

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

- Verksamhet med ID Yo93-001C är belägen på fastigheterna Strålsund 1:1, Strålsund 2:1 och Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Yo93-001D är belägen på fastigheterna Strålsund 1:1, Strålsund 2:1 och Lösings Häradsallmänning S:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Go94-001 är belägen på fastigheten Böksjö 2:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Go94-001 är belägen på fastigheterna Böksjö 1:2 och Böksjö 2:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Yo94-001B är belägen på fastigheten Böksjö 2:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Yo94-001C är belägen på fastigheten Böksjö 2:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Go94-003A är belägen på fastigheten Böksjö 2:1 i Norrköpings kommun
 - Verksamhet med ID Go94-003B är belägen på fastigheten Böksjö 2:1 i Norrköpings kommun
3. Enligt 22 kap. 1 § miljöbalken ska en ansökan i ett ansökningsmål innehålla bl.a. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen. Enligt 22 kap. 25 § p. 2 miljöbalken ska en dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet i förekommande fall innehålla bestämmelser om verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt.

Enligt praxis har detta kommit att uttryckas som ett s.k. allmänt villkor, genom vilket sökanden blir bunden av den tekniska beskrivningen och åtaganden, om skyddsåtgärder m.m., som lämnat i ansökan samt under målets handläggning.

Trafikverket har yrkat att det allmänna villkoret ska utformas så att det inte riskerar att binda upp tillståndet till detaljer angående utformningen av de tekniska lösningarna och de anläggningar som beskrivits i ansökningshandlingarna. Villkoret har föreslagits utformas i huvudsak med praxis men med följande tillägg ”såvitt avser frågor som

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

är av betydelse för att begränsa påverkan på människors hälsa eller miljön.”.

Mark- och miljödomstolen bedömer att den tekniska utformningen av en vattenanläggning ofta har betydelse för de miljöstörningar som kan uppkomma när en sådan anläggning utförs. Det är inte möjligt för prövningsmyndigheten att ta ställning till huruvida en annan teknisk lösning, som inte presenterats i ansökan, skulle påverka den slutliga bedömningen. Om Trafikverket önskar ge möjlighet till flera alternativa lösningar vid t.ex. kommande upphandling, står det sökande fritt att beskriva dessa i ansökan (och deras miljöpåverkan). I det fall sådana alternativa lösningar kan komma att upphandlas/utföras ges därför Trafikverket i detta skede möjligheten att komplettera ansökan med dessa.

Trafikverkets komplettering:

Trafikverket framhåller att det föreslagna allmänna villkoret enbart är en precisering av den allmänt förekommande lydelsen av det allmänna villkoret. En teknisk lösning som skulle innebära en större påverkan på människors hälsa eller miljön ryms inte inom den föreslagna lydelsen. Däremot ger det allmänna villkoret, med eller utan Trafikverkets föreslagna tillägg, utrymme för andra tekniska lösningar med samma eller mindre miljöpåverkan än de lösningar som beskrivits i den tekniska beskrivningen.

Trafikverket förtydligar, mot bakgrund av det ovan nämnda, att inga tekniska lösningar med större miljöpåverkan än de lösningar som är beskrivna i den tekniska beskrivningen kommer bli aktuella då de inte ryms inom den föreslagna villkorslydelsen. Trafikverket kompletterar inte ansökan med några alternativa tekniska lösningar.

Eftersom det enbart är fråga om ett förtydligande av vad som redan gäller vid tillämpning av det allmänna villkoret har Trafikverket inga invändningar mot att det allmänna villkoret formuleras utan det föreslagna tillägget.

4. *Trafikverket ska även förtydliga till vilken/vilka grundvattennivå(-er) (med angivande av nivå i RH 2000) till vilket grundvatten som lägst avses bortledas för de brostöd som omfattas av ansökan (G103-001, G104-001 m.fl.).*

Trafikverket ska även förtydliga vilka totala mängder vatten som avses bortledas vid anläggande av brostöden och under hur lång tid som

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

vatten avses bortledas. I det fall permanent bortledning kommer att ske ska nivåer och årliga mängder bortlett vatten anger för drifttiden.

Trafikverkets komplettering:

Lägsta nivåer (cirkannivåer) till vilken grundvatten kan komma att bortledas (RH2000):

G094-003A: +67

G094-003B: +66

Mängd vatten som leds bort:

G094-003A: 1.500 m³

G094-003B: 6.200 m³

Ingen permanent bortledning kommer att ske från schakt för brostöd. Beräknad tidsåtgång är ca 3 månader per brostöd. Uppgifterna ovan är uppskattningar. Det grundvatten som läcker in i schakter kommer ofrånkomligen blandas med annat vatten såsom dagvatten, varför det inte är möjligt att med någon form av säkerhet följa upp omfattningen av det grundvatten som läcker in och leds bort.

5. *Trafikverket ska komplettera ansökan med den bullerutredning som ligger till grund för de antaganden som verket gör (PM Buller) gällande buller i ansökan. Av utredningen ska det särskilt framgå vad som utretts och resultatet från detta för de nu aktuella sökta vattenverksamheterna.*

Trafikverket ska även precisera vilka krav som gäller där ansökt vattenverksamhet även ger upphov till buller för närboende. Trafikverket kan utgå från Naturvårdsverkets föreskrifter för byggbuller men kraven ska förtydligas i detalj, avseende tider och nivåer, under den tid som byggbuller uppstår. Där eventuella överskridanden kan tänkas ske, i förhållande till angivna föreskrifter, ska Trafikverket föreslå skyddsåtgärder samt även redovisa deras bullerdämpande effekt.

Trafikverkets komplettering:

PM Buller bifogas, bilaga 1. Det framhålls dock att PM Buller har tagits fram inom ramen för järnvägsplaneprocessen och omfattar både buller i driftskedet samt **samtligt** byggbuller, även, och huvudsakligen, sådant som inte har samband med vattenverksamheten.

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

Buller som uppkommer inom byggprojektet hanteras lika, oavsett om det har samband med vattenverksamheten eller inte. Kontroll och uppföljning av bullrande arbeten inom järnvägsprojektet sker inom ramen för egenkontroll och den ordinarie tillsynen. Det är dock möjligt att vid aktuell prövning beakta det buller som har samband med vattenverksamhet, det vill säga buller från arbete i vattenområde.

Som en anpassning till praxis (Citybanan, MÖD 2010:9) har Trafikverket också i ansökan beskrivit "annat buller", det vill säga buller från platser där även grundvattenbortledning sker.

Som framgår av PM Buller och MKB för järnvägsplanen kommer Trafikverket åta sig att innehålla Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser enligt nedan.

		Helgfri må-fre		Lö, sö och helgdag		Samtliga dagar	
		Dag 07-19	Kväll 19-22	Dag 07-19	Kväll 19-22	Natt 22-07	
Område		L _{Aeq}	L _{Aeq}	L _{Aeq}	L _{Aeq}	L _{Aeq}	L _{AFmax}
Bostäder för permanent boende och fritidshus							
	Utomhus	60	50	50	45	45	70
	Inomhus	45	35	35	30	30	45
Värdlokaler							
	Utomhus	60	50	50	45	45	-
	Inomhus	45	35	35	30	30	45
Undervisningslokaler							
	Utomhus	60	-	-	-	-	-
	Inomhus	40	-	-	-	-	-
Arbetslokaler för tyst verksamhet							
	Utomhus	70	-	-	-	-	-
	Inomhus	45	-	-	-	-	-

Figur 1. Riktvärden för byggbuller.

För det fall det inte kan anses vara möjligt eller rimligt att innehålla riktvärdena för buller utomhus kommer istället riktvärdena för buller inomhus tillämpas. Detta i enlighet med NFS 2004:15.

Inom det aktuella delområdet, Stavsjö - Böksjö, genomförs bullrande arbeten där även grundvattenbortledning sker. Detta är aktuellt vid en bergskärning förbi Strålen samt vid anläggande av brostöd för bro över E4 och Ostlänken.

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

Det framhålls att bullernivåer inte kan beräknas annat än översiktligt innan detaljer kring entreprenaden är kända. De bedömningar som gjorts är dock baserade på översiktliga beräkningar för de mest bullrande arbetsmomenten och motsvarar därför ett konservativt beräkningsfall. Ytterligare och mer detaljerade bullerberäkningar kommer utföras innan arbetena påbörjas. Då kan det också slutligt avgöras vilka åtgärder som behövs till skydd för de boende. Valet av åtgärd följer den åtgärdstrappa som Trafikverket hänvisat till i ansökan, se figur 2 nedan.

Figur 2. Åtgärdstrappan som Trafikverket arbetar efter för att minska bullerstörningen i byggskedet.

Före byggstart skall upphandlad entreprenör utföra detaljerade bullerberäkningar för att visa förväntade bullernivåer samt utifrån trafikverkets åtgärdstrappa utreda vilka produktionsanpassningar, val av maskiner och eventuella bullerskyddsåtgärder som krävs för att innehålla riktvärden utomhus. Om produktionsanpassningar och åtgärder ej ger tillräcklig effekt är nästa steg på åtgärdstrappan utredningar av tidsbegränsningar av arbetet samt skyddsåtgärder vid bostäder, utöver de fastighetsnära åtgärder som planeras enligt järnvägsplaneprocessen. Vilka skyddsåtgärder som planeras inom ramen för järnvägsplaneprocessen framgår av PM Buller. Där fasadåtgärder planeras kommer dessa åtgärder som regel utföras innan arbetena påbörjas.

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

Innan detaljer kring projekteringen är kända är det inte möjligt att slutligt avgöra vilka skyddsåtgärder som kan komma att bli nödvändiga vad avser byggbuller. Trafikverket kommer dock arbeta i enlighet med åtgärdstrappan på sätt som beskrivits ovan.

De förutsättningar som var för handen i MÖD 2010:9 är inte för handen i det aktuella fallet. Det är fråga om tillfälliga arbeten inom relativt glesbebyggt område. Det finns således inte behov av någon villkorsreglering avseende buller.

6. *I det fall externa massor (bergkross, jord och sten) kommer att tillföras de anläggningar som ansökan avser, ska Trafikverket förtydliga vilka kravnivåer som kommer att gälla för sådana massor. Det kan gälla rent tekniska krav men även krav på föroreningsnivåer av organiska och oorganiska ämnen eller föreningar.*

Trafikverkets komplettering:

Inom delsträckan Stavsjö-Loddby uppkommer ett stort överskott av massor och entreprenaden är i huvudsak självhushållande vad gäller massor. Inom projekt Ostlänken i stort finns omfattande rutiner och tillvägagångssätt vad avser masshantering. Trafikverket har, i enlighet med villkor 8 i regeringens tillåtlighetsbeslut, tagit fram en övergripande strategisk masshanteringsplan, [bilaga 2](#). Masshanteringsplanen har samrått med berörda länsstyrelser och kommuner. Av masshanteringsplanen framgår hur jordmassor och bergmassor kommer användas inom projekt Ostlänken. I masshanteringsplanen hänvisas till TDOK 2022:0063 Miljöklassificering och bedömning av jordmassor, [bilaga 3](#), där det specificeras vilka principer och avgränsningsvärden som gäller och hur dessa tillämpas. I de fall massor behöver köpas in kommer olika tekniska krav ställas baserat på vilken funktion massorna ska uppfylla. Ovan nämnda TDOK 2022:0063 ([bilaga 3](#)) kommer att användas som utgångspunkt för bedömning av föroreningsnivåer avseende mjuka massor som kan komma att införskaffas för användning inom entreprenaden.

Trafikverket har således omfattande rutiner inom byggprojektet vad gäller masshantering. I enlighet med vad som framgår av strategiska masshanteringsplanen kommer masshanteringsanalyser kontinuerligt tas fram inom projektet. Masshanteringsanalyserna ligger sedan till grund för fortsatt arbete med masshantering i byggskedet då en masshanteringsplan ska tas fram inom respektive entreprenad. Detaljeringsgraden avseende masshanteringen kommer således öka under arbetets gång.

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

Som framgår av ansökan så har en specifik masshanteringsplan tagits fram för delsträckan Stavsjö – Loddby. Masshanteringsplanen bifogas, [bilaga 4](#).

Masshantering följs även upp inom ramen för Trafikverkets egenkontroll och omfattas av tillsynsmyndighetens ordinarie tillsyn. Inom ramen för detta mål är det, mot bakgrund av det ovan nämnda, inte nödvändigt att reglera kravnivåer för massor.

7. *Trafikverket ska även precisera krav på utsläppsnivåer för t.ex. olja, suspenderande ämnen och pH för de föroreningar som kan uppkomma med anledning av sökta vattenverksamheter. Det avser t.ex. utsläpp av länshållningsvatten från schakter efter vidtagna skyddsåtgärder. (jämför med förslag till villkor 2)*

Trafikverkets komplettering:

Som framgår av ansökan kommer vatten från schakter och skärningar att omfattas av kontroll avseende kvalitet och vid behov renas genom olje- och sedimentationsavskiljning och eventuell pH-neutralisering. Detta beskrivs i den tekniska beskrivningen, avsnitt 8. Utsläpp av vatten är också föremål för tillsynsmyndighetens ordinarie tillsyn.

Vilka utsläppsnivåer som kan accepteras i en recipient är beroende av förhållandena på platsen. De naturliga förhållandena avseende både näringsstatus och grumlighet är mycket skiftande både i och mellan de recipienter som kommer att ta emot länshållningsvatten. Recipienterna har också mycket varierande storlek, flöden och omsättningstider. Därtill skiljer sig recipienternas känslighet för påverkan åt. Fysiska åtgärder som kan anpassas till de lokala förhållandena i recipienten, i kombination med effektiv uppföljning och kontroll, bedöms vara den mest lämpliga metoden för att säkerställa att utsläpp av vatten inte ger upphov till någon oacceptabel miljöpåverkan, samt att säkerställa effektivitet över tid. Istället för att föreslå haltnivåer för utsläpp av vatten har Trafikverket därför inom projekt Ostlänken valt ett tillvägagångssätt som säkerställer att miljöpåverkan begränsas till acceptabla nivåer med hjälp av fysiska skyddsåtgärder i kombination med effektiv kontroll och uppföljning. Fysiska skyddsåtgärder kan vara exempelvis översilningsåtgärder, halmbalar, makadamfilter eller siltgardiner.

Längs med hela Ostlänken kommer länshållningsvatten släppas till recipient via flera hundra utsläppspunkter. Att provta och analysera vattnet med sådan frekvens att det effektivt ska gå att fånga in variationer skulle vara ett mycket

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

omfattande och kostnadsdrivande arbete som inte skulle stå i proportion till nyttan.

Där det är särskilt motiverat utifrån recipientens känslighet eller förhållandena på platsen i övrigt, till exempel vid anläggande av tunnlar, har Trafikverket föreslagit villkor eller specifika skyddsåtgärder avseende utsläpp av vatten. Några sådana platser finns inte på den aktuella sträckan.

På platser där det finns risk för höga eller låga pH-värden i länshållnings- eller dränvatten under byggskedet kommer detta att mätas som en del av kontrollprogrammet. Som generell skyddsåtgärd gäller att länshållningsvatten vid behov renas genom olje- och sedimentavskiljning och eventuell pH-neutralisering.

Trafikverket anser, i ljuset av det ovan nämnda, att den beskrivna metoden med fysiska åtgärder i kombination med uppföljning och kontroll säkerställer att ingen oacceptabel miljöpåverkan uppkommer med avseende på utsläpp av vatten.

8. *Trafikverket ska inkomma med de naturvärdesinventeringar (inkl. objektskatalog) som verket låtit utföra och där ska särskilt framgå vilka värden som identifierats för den aktuella delsträckan.*

Trafikverkets komplettering:

Bifogat finns PM Naturvärdesinventering, Huvudrapport ([bilaga 5](#)), PM Naturvärdesinventering, Kompletteringsrapport ([bilaga 6](#)), Fördjupad artinventering, Huvudrapport ([bilaga 7](#)) och Fördjupad artinventering, Kompletteringsrapport ([bilaga 8](#)). Dessa avser sträckan Stavsjö – Bäckeby, och således inte bara det aktuella delområdet.

9. *Ge in adressetiketter till samtliga sakägare.*

Trafikverkets komplettering:

Adressetiketter skickas via post denna dag.

Förtydligande av yrkande

I yrkande 7 i ansökan saknas ett ID-nummer. Yrkandet justeras därför enligt nedan (tillagt ID-nummer i fetstil).

Ärendenummer
TRV 2024/36885
Motpartens ärendenummer
M 2701-24

Dokumentdatum
2024-08-30

7. under byggtiden leda bort grundvatten från schakt för brostöd (ID G94-003 A och **G094-003B**)

För Trafikverket,

Anna-Pia Johansson

Bilagor

Bilaga 1 – PM Buller Stavsjö – Loddby
Bilaga 2 – Strategisk masshanteringsplan inom projekt Ostlänken
Bilaga 3 – TDOK 2022:0063 Miljöklassificering och bedömning av jordmassor
Bilaga 4 – PM, Strategisk masshanteringsplan Kolmårdsentreprenaden Ostlänken, Trafikverket
Bilaga 5 – PM Naturvärdesinventering, Huvudrapport
Bilaga 6 – PM Naturvärdesinventering, Kompletteringsrapport
Bilaga 7 - Fördjupad artinventering, Huvudrapport
Bilaga 8 - Fördjupad artinventering, Kompletteringsrapport

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/36885, Motpartens ärendenummer M 2701-24, Dokumentdatum 2024-08-30, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.